

Ekonomporträttet

Ekonomporträttet består denna gång av en intervju med Gunnar Myrdal, professor i nationalekonomi vid Stockholms universitet 1933, Nobelpristagare i ekonomi 1974. Myrdals doktorsavhandling 1927 samt hans penningpolitiska arbeten under 1930-talet var viktiga delar av Stockholms skolans teoribyggna.

Intervju med Gunnar Myrdal av Lars Jonung*

Gunnar Myrdal (G M): Jag tror inte att mina försök till svar på dina frågor kan vara ett fruktbart sätt att belysa min vetenskapliga utveckling. Jag vill emellertid göra mitt bästa.

Vad fick dig att studera nationalekonomi?

G M: Jag läste först juridik för jag trodde att jag skulle förstå hur samhället fungerade genom juridiska studier. Mina juridiska studier var en besvikelse men jag blev i alla fall jur kand.

Jag blev nationalekonom efter långa samtal med Alva. Hon köpte Cassels *Theoretische Sozialökonomie* åt mig. Jag tycker mig minnas att Cassel hade boken färdig före kriget men att han gav ut den i ganska oförändrad form först efter krigets slut. Jag läste den först helt kritiklöst. Det var så det började.

Vilka svenska ekonomer lärde du dig mest av? Vem inspirerade dig att bedriva studier i penningteori?

G M: Jag började med Cassel men gled mer och mer över till Knut Wicksell och hans arbeten om penningteori. Jag beskriver detta i förordet till *Vetenskap och politik*, 1972 års utgåva.

Fanns det några utländska ekonomer som blev viktiga inspiratörer för din penningteoretiska forskning under 1920- och 1930-talet?

G M: Nej. Jag läste en del utländskt, Irving Fisher till exempel, men jag tror att jag utvecklade mina egna tankegångar utan något utländskt inflytande.

*Intervjun utfördes den 4 december 1986 i Djursholm. Den kompletterades av Gunnar Myrdal den 18 december. Gunnar Myrdal avled den 17 maj 1987. Detta nummer av *Ekonomisk Debatt* var då under framställning.

Hur nära samarbetade de yngre svenska ekonomerna i Stockholm under 1930-talet?

G M: Vi samarbetade i viss mån alla med varandra. Vi diskuterade väldigt mycket muntligt.

När jag kom hem från Genève i början av 1930-talet hade jag också ett seminarium där Svennilson och Lundberg var medlemmar. Lundberg hade någon gång en del konstiga idéer. Jag skojade med honom och sa att det där har du från din pappa. Men vi hade gemensamma synsätt ändå.

Varför skrev du bara på svenska? Varför sökte du inte publicera dig på utländska språk?

G M: Jag var väldigt konstig. Jag var inte intresserad av att sprida mina åsikter utomlands. När *International Labor Review* ville ta in en översättning av min bilaga till budgeten 1933, svarade jag att jag inte hade tid med det. Så det blev ingen översättning.

Det var min arbetslöse vän i Halle, Mackenroth, som började översätta mig till tyska. Han var obetald docent och försörjde sig på att översätta mig.

Sen ändrade jag mig och har nästan bara skrivit på engelska. Men nu vill jag ha min *American Dilemma Revisited* översatt till svenska.

Upplivede du på den tiden att ni yngre ekonomer var så eniga i makroekonomiska spörsmål att ni utgjorde en "skola", den sk Stockholmsskolan?

G M: Det är klart att vi hade mycket gemensamt, men jag tänkte aldrig i termer av någon skola. Det var inte jag som hittade på termen.

Vad bedömer du idag, så här femtio år efteråt, som det viktigaste resultatet av Stockholmsskolans forskning?

G M: En väldigt viktig sak var att budgeten inte skulle vara balanserad varje år utan över konjunkturcykeln. Detta framförde jag i min bilaga till budgeten 1933.

För mig var det också viktigt att få "tänka ut" vad jag arbetat med inom penningteorin för att sedan gå över till nya problem som intresserade mig. Jag började ju då att tillsammans med Alva arbeta med befolkningsfrågan.

Vilken var din omedelbara reaktion på Keynes General Theory?

G M: Keynes hade inte en så allmän analys som vi svenskar. Han såg bara på undersysselsättningens problem.

Har du ändrat din uppfattning om Keynes senare?

G M: Nej.

Vilken etikett skulle du vilja sätta på dig själv? Är du keynesian, institutionalist eller fortfarande en anhängare av Stockholmsskolans synsätt?

G M: Ursprungligen var jag "centralteoretiker" och mycket emot den institutionella ekonomin som den utvecklats när jag gjorde mitt första besök i Amerika. Men det är klart att jag sedan blev vad jag kallar för institutionalist.

Idag anser många Stockholmsskolan vara en avsmnad gren av nationalekonomin. Delar du denna uppfattning?

G M: Den lever i den grad, att när de skulle göra mig till Nobelpristagare tog de fram mina gamla skrifter, vilket jag tycker är fel därför att mina nya skrifter, de om institutionell ekonomi, är bättre. Om du menar med Stockholmsskolan att statsbudgeten ej skall vara balanserad år för år, så kommer Stockholmsskolan att bestå som nästan självklar.